

เทศน์เช้า วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๓

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

คนจะดีได้เพราะการฝึกฝน หัวใจจะดีได้มันต้องมีหลักมีเกณฑ์ พยายามกันอยู่นะ พูดถึงศาสนาเห็นใหม่ ทุกคนก็บอกว่านับถือพุทธศาสนา แล้วพุทธศาสนาสอนอะไรละ ส่วนใหญ่แล้ว ขึ้นต้นก็ผิด ลงท้ายก็ผิด เวลาเราบอกถึงผลของมันไง แล้วเริ่มต้นละ ทำสิ่งใดจึงจะมีการเริ่มต้น ตัวเรายังไม่มีการเริ่มต้นเลย คูสิ เราจะเกิดมา เกิดจากพ่อแม่ แม่เรา ต้องตั้งท้อง ๙ เดือน กว่าจะคลอดมาเป็นเรา แล้วพ่อแม่เลี้ยงเรามาตั้งแต่ตีนเท่าฝ่าหอย กว่าจะโตขึ้นมาเป็นหนุ่มเป็นสาว นี่ก็เหมือนกันการประพฤติปฏิบัติ จิตใจ หัวใจมันตั้งไข่ไม่ได้ ไม่ได้ตั้งไข่เลยแล้วมันจะเริ่มต้นกันอย่างไร

เริ่มต้นเราเกิดมา เรามีหัวใจอยู่แล้ว เราเกิดมามีวิชาครอบคลุมใจเรามาอยู่แล้ว เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ก็มีวิชาเข้าไปประพฤติปฏิบัติด้วย เริ่มต้นเห็นใหม่ ไม่มีการตั้งไข่เลย เด็กยังต้องฝึกเดินเลยนะ จนมันวิ่งได้ เด็กยังต้องมีการฝึกเดิน ต้องให้หัด ยืน หัดเดินให้ได้ แล้วมันจะวิ่งไปข้างหน้า นี่ก็เหมือนกัน ในการประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มาถึงก็บอกว่า นิพพาน ไครมาก็ถามคำแรกเลยนะ “มาปฏิบัติแล้วจะได้ผลเมื่อไร แล้วอาจารย์จะสอนให้ได้ไหม” เดี่ยวจะพามิ่งใส่เครื่องบิน บินขึ้นไปเลย

ความคิดของเรา เห็นใหม่ แล้วก็มาศึกษาธรรมะกัน ศึกษาธรรมะอย่างนั้นมันเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เรามีโอกาสนะ เวลาได้ศึกษาประวัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประวัติของครูบาอาจารย์ของเรา ศึกษาแล้วมัน สะท้อนใจ มันสะท้อนใจ เวลาที่ท่านทรมาน ท่านพยายามรื้อค้นของท่านเป็นเวลา ๖ ปี หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์นะ เวลาออกธุดงค์นะ พระเขาไม่ปฏิบัติกันแล้ว หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงปู่ขาว เวลาจะออกไปปฏิบัติ พวกญาติพี่น้องจะบอกว่า “จะไปทำไมให้มันทุกข์ ให้มันยาก โอ๊ย อยู่ที่นี่มันสุขสบายแล้วนะ มีแต่คนจะปรนจะเปรอกัน” แล้วท่านก็ฝืนออกไป

หลวงปู่ขาวบอกระ “ถ้าก้าวออกจากวัดนี้ไป ถ้าไม่ได้มรรคได้ผล จะไม่ย้อนกลับมา จะไม่หันหัวกลับมาเลย” หลวงตาท่านชมมากกว่า หลวงปู่ขาวท่านมีหัวใจตั้งกับเพชร ถ้ามั่นกัศเพชรขาดนะเราจะมีโอกาสของเรา เริ่มตั้งแต่วันที่ก้าวออกไปจากวัด บวชก็ เพราะมีปัญหาครอบครัว ออกบวชแล้วก็อยู่กับวัดนั้น แล้วเห็นว่าอยู่ไปก็วันหนึ่งๆ ถึง พยายามรื้อค้น พยายามเสาะหา แล้วได้ข่าวของหลวงปู่มันังไง แล้วพอจะออกประพฤติ ปฏิบัตินะ ญาติพี่น้องก็บอกว่า “จะออกไปทำไม ให้มันทุกข์มันยาก” มันไม่เถียงนะ แต่ มันตั้งขึ้นมาในหัวใจ แล้วท่านก็มาเล่าให้หลวงตาฟัง หลวงตาท่านถึงเคารพบูชา เห็น ไหม มันปฏิญาณขึ้นมาในหัวใจนะ “ถ้าไม่ได้มรรคไม่ได้ผล จะไม่หันหัวกลับมาเลย” พออย่างออกไปแล้ว ขึ้นไปปฏิบัติ ไปเชียงใหม่ ขึ้นไปหาครูบาอาจารย์

มันต้องมีการเริ่มต้น ต้องมีจุดยืน ต้องมีสิ่งต่างๆขึ้นมา พอมีสิ่งต่างๆขึ้นมาก็ต้องมี ความจริงใจไหม ดูทางธุรกิจ เขาทำอุตสาหกรรม เขาต้องมีวัตถุประสงค์ ต้องมีเครื่องจักร เทคโนโลยี ต้องมีการจัดการ ต้องมีการผลิตออก ถึงออกมาเป็นวัตถุ ออกมาเป็นสินค้า

ไอ้นี้ เพื่อเจ้อ เพื่อฝัน กันทั้งนั้นเลย เพื่อกัน ไปว่าจะเป็นอย่างนั้นๆ เพราะมันไม่ได้ ตั้งใจ พอจะตั้งใจขึ้นมาเห็นไหม เวลาเราสร้างขึ้นมา หลวงตาบอกว่า นกยังมีรังมีรัง เราก็ปฏิเสธกันว่ามันเป็นวัตถุนิยม เห็นไหม เราจะไม่คิดว่าเป็นพวกบริโภคนิยม เราจะ พยายามประพฤติปฏิบัติกัน แต่มันมีความจำเป็นว่า มนุษย์เรามันต้องอาศัยอาหาร มนุษย์ เรามันต้องอยู่ได้ด้วยการประพฤติปฏิบัติ ที่นี้มนุษย์ยังอยู่ได้ เป็นพระเป็นเจ้าอยู่ได้ เราก็ อยู่ร้าน เพื่อความปลอดภัยโปร่งในการประพฤติปฏิบัติ

แต่ถ้ามองทางโลกเห็นไหม หลวงตาจะบอกเลยว่า หลวงปู่มันังนั้น ทางโลกเขาจะ มองว่า หลวงปู่มันเป็นเศษคน เป็นผ้าจี่ริ้ว ไม่มีค่าเลยกับทางโลก เพราะอยู่ป่าอยู่เขามีแต่ อัฐบริวาร ๘ ผ้าก็ปะๆ ชุนๆ อะไรก็รักษาเอา แต่มันยังปะยังชุนขึ้นมา หัวใจมันยัง เข้มแข็ง เห็นไหม เพราะเราไม่ต้องการอาศัยสิ่งใดเลย อาศัยโลกเขาอยู่ โดยไม่ยุ่งกับทาง โลกเขา แต่ทางโลกก็มองว่าเป็นเศษคน แต่พอตอนกลางคืน เทวดา อินทร์ พรหม มาฟัง เทศน์เห็นไหม อยู่ที่เชียงใหม่ ตั้งแต่ ๔ ทุ่มนะ มาแล้ว จะเป็นชั้นๆ มาเลยนะ

เศษคนนี่แหละที่เทวดา อินทร์ พรหมมาฟังเทศน์ เศษคนนี่ที่เทวดา อินทร์ พรหม มาถามเรื่องอริยสัจ เรื่องสัจจะความจริง แต่คนที่ว่ามีศัภยภาพ มีความมั่นคงแข็งแรงทาง โลก มีเทวดา อินทร์ พรหม ที่ไหนไปสนใจบ้าง ไม่มีใครไปสนใจเลย

เราจะประพฤติปฏิบัติของเรา คนเราต้องมีปัจจัย ๔ เราก็ดูแลให้ แต่ก็ต้องให้มีความเข้มแข็งของเราขึ้นมา เพราะเราจะเอาความจริงนะ ชีวิตเรานี้อย่าประมาณ ที่เรายัง อยู่กันได้อยู่เพราะอะไร เพราะบุญกุศลทั้งนั้น แล้วเมื่อวานเขามาถามว่า ทำไมต้องเกิดมาเป็นมนุษย์ มนุษย์เกิดมาทำไม เราบอกว่า การเกิดเป็นมนุษย์ มนุษย์สมบัติต้องมีศีล๕ เพราะเรามีบุญกุศล เราถึงเกิดมาเป็นมนุษย์ ถ้าไม่มีบุญกุศล มันก็เกิดมาในวัฏฏะ เกิดมา ในภพชาติต่างๆ เห็นไหม ถ้าเป็นสัมภเวสี ก็ทุกข์ยากกันไป พอเกิดมาเป็นมนุษย์ บุญที่ เกิดมาเป็นมนุษย์นี้ทำให้มีอายุขัย พอมีอายุขัยจะทำดีหรือทำชั่วก็แล้วแต่ พออายุขัยมันยังไม่ถึงที่สุด มันก็รองรับสภาพนี้อยู่ เราก็เลยประมาณกับชีวิตกันไง

“โอ๊ย อีก ๕๐๐ ชาติจะตาย โอ๊ย ยังไม่ตายหรือกชาตินี้ โอ๊ย ยังสุข ยัง เพลิดเพลินกับชีวิต” เห็นไหม นี่มันประมาณกับชีวิต หายใจเข้าหายใจออก เห็นไหม ถ้า หายใจเข้าแล้วไม่หายใจออกมันก็ตาย ถ้าเราไม่ประมาณในชีวิต ชีวิตก็มีคุณค่า เห็นไหม

เวลาเขาเติมน้ำมันรถ ถ้าเติมไม่เข้าถึงน้ำมันรถ ก็หกเรียราดตามถนนหนทางมัน เข้าถึงน้ำมันไม่ได้ นี่ก็เหมือนกันเราจะเติมบุญของเรา เติมหัวใจของเรา หัวใจเรานี้มันจะ เป็นบุญกุศลไป แต่นี้เรื่อยๆ ลาดๆ การทำบุญกุศล ฝีกหัดกัน เรื่อยๆ ลาดๆ กันไป แล้วมันจะ เป็นความจริงขึ้นมาไหมล่ะ ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมาแล้วสติอยู่ที่ไหน สำนึกตนไหม แล้วรู้สึกถึงตัวตนของเราไหม ถ้าระลึกถึงตัวเรานี้ เราจะมีศัภยภาพนะ พอเราระลึกถึงตัว เรา เราจะมีค่า พอเราระลึกถึงตัวเรา อะไรที่ไม่ดีเราก็ไม่ทำ ใครรักตัวเองมากที่สุด ถ้ารัก ตัวเอง สิ่งใดที่ผิดพลาดเราจะไม่ทำ เพราะถ้าจะทำก็ทำแต่คุณงามความดี

ความสุขใจเท่ากับจิตสงบไม่มี แล้วจิตสงบได้อย่างไร ถ้าจิตจะสงบได้ ถ้าเรา สำนึกตนได้ เราก็เข้าทางจงกรม เราก็นั่งสมาธิภาวนา มันจะเมื่อย มันจะเหนื่อย มันจะหิว จะปวดหลังปวดเอว เราก็จะสู้อะไรเพราะอะไร เพราะเรามีเป้าหมาย เราสำนึกได้ ถ้าไม่ สำนึกในตัวเราเอง มันจะไปข้างนอกใจ วิจิตรพิสดาร นี่ละบริโภคนิยม มีศัภยภาพ มีสิ่ง ประดับ คนเขาไปมองกันที่นั่น เพราะไม่สำนึกตน ใอันนั้นมันไม่ใช่เรา นั่นคือ

เครื่องประดับ เครื่องอาศัย มันอาศัยชั่วคราวเท่านั้น แต่เราที่แบกเอาไว้ เอาอะไรมาพาดใส่คอ เอาอะไรมาพาดใส่ตัว มันเครื่องประดับทั้งนั้น แล้วเราก็บอกว่านี่คือศักยภาพ นี่เพราะอะไร เพราะเราไม่สำนึกตน ไม่เห็นคุณค่าของเรา แต่ไปเห็นคุณค่าของเครื่องประดับ

ถ้าเห็นคุณค่าของตน เครื่องประดับจะมีหรือไม่มีนั่นอีกเรื่องหนึ่ง แต่น้ำใจของเรา นั้น น้ำใจงาม ถ้าความรู้สึกของเราได้สำนึกตน เราจะมีโอกาส เราจะตั้งใจของเรา เราจะทำคุณงามความดี เราเกิดมาในโลกนี้ ตาหนึ่งคือปัจจัยเครื่องอาศัย เราก้อยู่กับทางโลก เราก็หาสิ่งหนึ่งสิ่งใดมาเพื่อดำรงชีวิต อีกตาหนึ่งคือตาของใจ เติมน้ำมันให้เข้าถึง เติมน้ำมันให้เข็มมันขึ้นว่าน้ำมันจริงๆ ไม่ใช่เติมแล้วเติมอีกเติมแต่ลม เข็มไม่ขึ้น นี่ก็เหมือนกัน หัวใจของเราที่เราจะดูแลรักษา เพราะบุญกุศล เวลาที่อุทิศบุญกุศลให้กับสัตว์โลกในวิภวสงสาร เห็นไหม แต่เวลาของเราไม่ต้องให้ใครมาให้ไง หลวงตาพูดบ่อย เวลาตายแล้วใครอย่ามากุสลาธัมมานะ ไม่ต้องมากุสลา ไม่ต้องมาทำบุญให้ ไม่ต้อง เพราะน้ำมันเต็มถึง เราเติมของเรา เรารักษาของเรา แก้วไขของเรา

ใจของเราก็เหมือนกัน เรารักษาของเราแล้ว น้ำมันเราเต็มถึง แล้วใครจะมาเติม ถ้าเติมมันก็ล้น บุญกุศลที่อุทิศมาเป็นของใคร แต่ในเมื่อมันเป็นกุสโลบาย เราอุทิศส่วนบุญกุศลกัน จะเอาอะไรไปอุทิศล่ะ ถ้าเราไม่ทำ ก็ว่า ถ้าเราจะอุทิศบุญกุศลเราก็ต้องได้ก่อน เราจะเติมน้ำมันให้เขา เราต้องมีน้ำมันไปเติมให้เขาละ เราจะเอาภาชนะที่ไม่มีน้ำมันไปเติมให้คนอื่นมันก็มีแต่ลม นี่ก็เหมือนกันถ้าเราจะอุทิศบุญกุศลให้คนอื่นเราจะเอาอะไรไปอุทิศ เราถึงต้องทำบุญกุศลไป เป็นกุสโลบายให้เราได้ทำเพื่อเรา ให้เราได้เติมน้ำมันในถึงเรา ให้เราได้บรรจุของเราขึ้นมาใหม่

ถ้าเราบรรจุของเราขึ้นมา มันจะเป็นประโยชน์กับเรา พุทธศาสนา เห็นไหม อตตาคิ อตตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ทีนี้ถ้าตนเป็นผู้ประมาท ตนเป็นผู้เลินเล่อ ตนไม่มีสติปัญญา ตนไม่มีความเข้าใจในสิ่งใด เห็นไหม มันถึงต้องฟังธรรม ต้องมีครูบาอาจารย์เป็นผู้ชี้แนะ ต้องมีการกระทำ เห็นไหม ก็ต้องทำเพื่อตนนั่นแหละ แต่ตนนั้นยังไม่รู้ตัวนะ ครูบาอาจารย์ท่านพยายามจะให้เรามีหลักมีเกณฑ์ ให้เรามีจุดยืนขึ้นมา เราไม่รู้ตัวนะ “โอ๊ย คุณ โอ๊ย บังคับ ไม่ยอมให้ทำอะไรเลย” เขาดูแลตัวอยู่แต่ตัวไม่รู้เรื่องเลย ไม่รู้ว่าตัวเองดีหรือไม่ดี มีจุดยืนหรือไม่มีจุดยืนเลย

แต่ถ้ามีจุดยื่นขึ้นมาเนะ ถ้าเรามีคุณค่าที่สุด ทุกอย่างจะวางได้หมดเลย มันไม่วางที่มือ ก็วางที่ใจ สมบัติพัสถานของเรานี้มันเกิดจากอำนาจวาสนา เราทำบุญกุศลขึ้นมา จะเกิดประสบผลสำเร็จขึ้นมา เราปฏิเสธไม่ได้หรอก บุญนี้เราปฏิเสธไม่ได้ อำนาจวาสนาของเราถ้ามีก็คือมี แต่ใจเราวาง เห็นไหม มีแล้วไม่เดือดร้อน แต่ถ้าใจเราไม่วางนะ มีแล้วเดือดร้อน อำนาจวาสนาก็มี แต่พอได้สมบัติพัสถานขึ้นมา แล้วก็เป็นที่ขี้ขำมัน เป็นทุกข์เป็นร้อน นอนไม่หลับนะ “โอ๊ย จะบริหารจัดการนะ” มันให้คุณหรือให้โทษล่ะ แต่ถ้าเราวางมันที่หัวใจล่ะ นั่นก็คือสมบัติของเรา ถ้าหัวใจเราวางแล้ว สมบัติของเราก็คือสมบัติของเรา เราจะทำประโยชน์อะไรก็ได้ แล้วจะเป็นประโยชน์กับเราเห็นไหม ถ้าหัวใจมันดีขึ้นมา ก็เป็นประโยชน์ได้ทั้งหมด แต่ถ้าหัวใจมันพร่องขึ้นมา มันจะยึดมันของมัน

นี่พูดถึงคุณค่าของเรา คุณค่าของชีวิต คุณค่าของความรู้สึก เราอย่าประมาทนะ ไม่รู้ว่าพรุ่งนี้จะได้เจอหน้ากันหรือเปล่า ไม่รู้ว่าใครจะตายก่อนใคร ถ้าเราไม่ประมาทขึ้นมา เห็นไหม “ภิกษุทั้งหลาย เธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด โลกนี้จะไม่ว่างจากพระอรหันต์เลย” ถ้าเธอพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาท ถ้าไม่มีความประมาทเล่นเลอในการประกอบสัมมาอาชีวะ ความผิดพลาดของเราก็น้อยลง ถ้าไม่ประมาทเราก็มาปฏิบัติ สติปัญญาเราก็ทำขึ้นมา แล้วก็พิจารณาสังขาร เพราะจิตมันเห็นชัด จึงพิจารณาได้ ถ้าจิตไม่เห็นชัดจิตมันจะพิจารณาอย่างไร บอกให้เอาเบงค์มาดู ให้พิจารณาว่าเบงค์จริงหรือปลอม ก็เห็นแต่ลายมือไม่เห็นมีเบงค์ แล้วจะดูได้อย่างไร แต่ถ้ามีเบงค์ จริงหรือปลอม มันก็เห็นขึ้นมา ไซ้ไหม พิจารณาสังขาร จิตมันเห็นชัด เห็นสังขาร มันเห็นความคิด ความปรุงแต่ง มันก็พิจารณาของมัน

เวลาครูบาอาจารย์ท่านพูด เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการคนที่ภาวนาเป็น มันจะรู้ของมันว่า สิ่งนั้นเป็นบุคคลาธิษฐาน เป็นตัวอย่าง เป็นแบบอย่าง แล้วมันมีองค์ความรู้ มีการกระทำ มีอะไรต่างๆ ไม่ใช่ว่า พอมันพูดอย่างนั้น เราก็ศึกษาคำพูด เราศึกษาศัพท์ เขาพูดว่าอย่างนั้น แต่เราไม่มีความหมาย ไม่รู้หรอก แต่ศัพท์รู้จะไปหมด แต่ความหมายของมันไม่รู้คืออะไร แล้วถ้าเราพิจารณาโดยไม่มีองค์ความรู้ขึ้นมา เราจะไม่รู้สิ่งใดเลย ถ้ารู้สิ่งใดๆ นั้น เราจะเข้าใจขึ้นมา เราจะมีหลักมีเกณฑ์ พระพุทธเจ้าปรารถนาตรงนี้ ปรารถนาถึงผล คือเป้าหมาย พระพุทธเจ้าไม่ได้ปรารถนาวิธีการ ใน

พระไตรปิฎกคือวิธีการทั้งหมด แต่มันมีเป้าหมาย แล้วจะถึงเป้าหมายได้อย่างไร เป้าหมายจะเป็นไป แล้วใครเป็น ก็ชีวิตเรานี้ไง

เรามาสร้างบุญกุศลก็เพื่อเราใช้ไหม เราสร้างบุญกุศล ฟังเทศน์ ฟังธรรมขึ้นมา เพื่อเตือนสติเรา ให้เรามีสติขึ้นมา ถ้ามีสตินี้บุญเป็นบุญ เป็นอามิส แต่ถ้าเป็นสังฆกรรม มันจะเป็นที่ใจขึ้นมาเพื่อประโยชน์กับเรานะ

ฉะนั้นเราอย่าประมาทกับชีวิต ถ้าเราทำสิ่งใดของเราได้ เราก็ทำของเราขึ้นมา หยิบฉวยไป ศีลธรรมนี่คือสมบัติของพระคือสิ่งดีงาม สมบัติของโยม สมบัติของโลก เป็นทรัพย์สมบัติ แล้วถ้าเป็นบุญนะ เป็นอริยทรัพย์ สมบัติจากภายใน เราก็ต้องแสวงหา เหมือนกัน พระก็มาจากโยม ก็มาจากคนนี่แหละ แต่พระปฏิญาณตนขึ้นมาบวชเป็นพระ เพราะเห็นภัยในวัฏสงสาร เพื่อจะหาสมบัติจากภายในให้ได้ แล้วเราก็อยากได้ทรัพย์ สมบัติภายในเหมือนกัน ในเมื่อเรายังอยู่กับโลก เราก็อยู่กับโลก แต่เราก็ต้องเอาความจริง ขึ้นมาเพื่อประโยชน์กับเรานะ เอาตรงนี้ เป้าหมายตรงนี้เพื่อประโยชน์กับเรา ไม่ได้เป็น ประโยชน์กับใคร ประโยชน์กับเราทั้งนั้นเลย จะเสียสละอย่างไร ก็เรา ได้ทั้งนั้น ถ้าเรา ได้มาก ได้น้อย ได้หยาบ ได้ละเอียด คนมองไม่เห็น จับต้องไม่ได้ ก็ไม่ได้อะไรเลย แต่ถ้า คนได้ค่าน้ำใจ ได้ความอบอุ่นใจ ได้ความสุขหัวใจ ถ้าใจมันดีขึ้นมาได้ จะเข้าใจธรรมะ ทั้งหมดเลย เอวัง